

O. Yakhno, V. Shevchenko

VALUE'S DIMENSIONS IN THE SOCIO-PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

Authors are making attempt to deal with the axiological approach to instrumental aspects of Neuro-Linguistic Programming. The primary attention is taking to considering philosophical interpretations of the concept of values for researching deep background of human beliefs and behaviours.

Key words: values, significance, picture (map) of the world, unified NLP-field, hierarchy of spiritual and personal beliefs, explications of moral beliefs and the honour code.

© О. Яхно, В. Шевченко

Надійшла до редакції 13.07.2011

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: ПИЛИПІВ І. В. ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ (1918-1939 рр.) :

[МОНОГРАФІЯ] / І. В. ПИЛИПІВ. - ТЕРНОПІЛЬ : ВИДАВНИЦТВО

"ЕКОНОМІЧНА ДУМКА THEU", 2011. - 428 с.

Греко-католицька церква відіграла важливу роль у суспільно-політичному житті українців Східної Галичини в період між двома світовими війнами. Актуальність монографії, що рецензується, полягає в цілісному й комплексному науковому дослідженні ролі Греко-католицької церкви в суспільних процесах у Другій Речі Посполитій. Досліджувана проблема є актуальною не тільки в історіографічному плані. У роботі розкривається значний внесок ГКЦ у формування національної самосвідомості українців, висвітлено участь духовенства в становленні та організації ЗУНР, проаналізовано особливості церковно-релігійного життя в Другій Речі Посполитій та організаційну структуру ГКЦ. Проаналізовано участь духовенства в суспільно-релігійному житті краю, взаємини з українськими політичними партіями та організаціями, показано політику церкви у сфері шкільництва, меценатські та благодійницькі заходи, міжнародні акції на підтримку української державності та українців, які проживають за кордоном.

Автором комплексно проаналізовано суспільно-політичні заходи ГКЦ, які були направлені на захист українського населення в цей складний період. Дослідження спирається на широке коло різноманітних джерел та матеріалів, включаючи архівні джерела з Польщі, а також неопубліковані матеріали, документи, пресу, монографічні видання із цієї проблеми українських та зарубіжних дослідників.

Монографія відзначається ґрунтовністю джерельної бази, що дало можливість автору висловити свою власну компетентну думку з приводу дискусійних аспектів досліджуваної проблеми. Автором уведено до наукового обігу не лише нові документи й матеріали, але й узагальнено історичні факти та події, пов'язані із суспільною діяльністю ГКЦ. Основу джерельної бази дослідження становлять архівні документи - Центрального державного архіву вищих органів влади та управління, Центрального державного історичного архіву України в м. Львові, державних архівів Івано-Франківської, Львівської та Тернопільської областей, відділу рукописів Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Сте-

фаника (ВР ЛННБ НАН України). Автор уперше ввів у науковий обіг неопубліковані матеріали архівів Республіки Польща: Архів Актів нових у м. Варшава та Перемишльського державного архіву в м. Перемишль.

Відповідно до цілей, які визначає автор дослідження, побудована й структура монографії: сім розділів, список літератури, додатки.

Автор у першому розділі "Історіографія, джерельна база. Теоретико-методологічні основи дослідження", розкриваючи роль попередніх досліджень у вивченні окресленої проблеми, доповнює методологію дослідження новими підходами та критеріями на основі великої кількості вперше введених у науковий обіг джерел та документів. У другому розділі "Діяльність ГКЦ за доби Української революції та ЗУНР" показана важлива роль церкви в успішному здійсненні Листопадового зриву, зокрема на периферії. Проаналізовано державотвірну роль греко-католицького духовенства в організації та розбудові ЗУНР, участь душпастирів у діяльності центральних і місцевих органів влади й управління ЗУНР, їхня духовна опіка над військовиками Галицької армії.

У третьому розділі "Організаційно-правові основи конфесійної політики у Другій Речі Посполитій" автор цілком правильно вказує, що соціально-економічна, політична та етноконфесійна ситуація в Польщі визначала мету та завдання діяльності церкви в соціально-політичній сфері. У роботі показано, що після Першої світової війни український народ опинився в новій політичній системі координат. Непростою була політична та етноконфесійна ситуація для ГКЦ. Підтримавши українські національні сили в національно-визвольній боротьбі, українсько-польській війні, ГКЦ опинилася в державі, з якою спільно з народом вела боротьбу за незалежність. Характеризуючи етноконфесійну ситуацію в краї, автор на основі статистичних даних доводить, що ГКЦ в міжвоєнний період була найвпливовішою і найбільш чисельною релігійною організацією, яка стала виразником українського народу. У параграфі "Організаційна структура ГКЦ" проаналізовано стан

№ 5 (112) липень-серпень 2011 р.

та особливості організаційної структури ГКЦ, розкрито внутрішні механізми, які впливали на виконання поставлених завдань. Аналізуючи політику польської влади на українських землях, на багатьох прикладах автор показав багатогранну політику ГКЦ з метою захисту українського народу в складній політичній ситуації.

Розділ "Діяльність Греко-католицької церкви в умовах Другої Речі Посполитої" є одним із ключових у роботі. Доречним є аналіз діяльності клерикальних політичних партій та громадських греко-католицьких інституцій у контексті суспільно-політичного життя українців Східної Галичини.

Проаналізовано участь греко-католицького духовенства в українських політичних партіях і культурно-просвітніх організаціях та позиція вищого керівництва церкви. Автор відзначає, що не завжди збігалися погляди на окремі питання митрополита А. Шептицького з думкою єпископів. Цей плюралізм завдяки виваженим підходам митрополита сприяв демократичним дискусіям та консолідації церкви.

Наступний розділ "Освітня та добродійна діяльність ГКЦ" розкриває освітні акції греко-католицьких інституцій. На основі великого фактичного матеріалу зроблено висновки та узагальнення про морально-виховну, освітню та духовну діяльність греко-католицького духовенства та представників чернечих громад у духовних та світських закладах освіти, проаналізована соціальна доктрина церкви, зроблені порівняння та розкрито практичну значущість цих системних заходів.

У розділі "Виховний вплив ГКЦ на українську молодь" автор розкриває теоретичні підходи до вивчення релігії у вихованні молоді. На основі великої кількості фактичного матеріалу проаналізовано роль духовенства в підготовці та проведенні католицької акції в тридцять років ХХ століття. Досить детально висвітлено морально-виховні аспекти діяльності молодіжних клерикальних організацій "Скала", "Католицька акція української молоді", "Орли"-КАУМ (Католицька асоціація української молоді) та інших, які займалися просвітницько-культурною роботою.

Останній розділ "Діяльність Греко-католицької церкви на міжнародному рівні" містить детальну характеристику діяльності Львівської греко-католицької митрополії в організації співпраці з українськими греко-католицькими громадами на тимчасово окупованих українських етнічних землях та з українцями, які виїхали в країни Західної Європи та на американський континент. Показана системна діяльність ГКЦ у підтримці українців, що проявилася в духовній, організаційній, кадровій та моральній допомозі. Значна увага приділяється ролі церкви в збереженні українцями, які за покинок долі опинилися далеко від своєї Батьківщини, української мови, культури, традицій та національної ідентичності.

Загалом досліджувана проблема є актуальною не тільки в історіографічному плані. У роботі розкривається значний внесок ГКЦ у формування національної самосвідомості українців, висвітлено участь духовенства в становленні та організації ЗУНР, проаналізовано особливості церковно-релігійного життя в Другій Речі Посполитій та організаційну структуру ГКЦ. Досліджено участь духовенства в суспільно-релігійному житті краю, взаємини з українськими політичними партіями та організаціями, показано політику церкви у сфері шкільництва, меценатські та благодійницькі заходи, міжнародні акції на підтримку української державності та українців, які проживають за кордоном.

Монографія І. В. Пилипіва "Українська Греко-католицька церква в суспільно-політичному житті Східної Галичини (1918-1939 рр.*)" є на часі, становить значний інтерес як для науковців, викладачів, так і для широкого загалу читачів, усіх, хто прагне пізнати й зрозуміти тенденції сучасного розвитку етноконфесійної ситуації в Україні.

Малик Я. Й.,

доктор історичних наук, професор кафедри Європейської інтеграції і права Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ, ЩО ПРИЙМАЮТЬСЯ ДО РОЗГЛЯДУ РЕДАКЦІЙНОЮ КОЛЕГІСІЮ ЖУРНАЛУ

Редакція журналу приймає до розгляду рукописи статей обсягом до 1 друкованого аркуша. Рукопис повинен містити: УДК, назву статті (**українською та англійською мовами**), дані про автора, коротку анотацію статті (до 10-15 рядків) **українською та англійською мовами**, перелік ключових слів **українською та англійською мовами**, основний текст статті подається українською мовою, висновки і список літератури. **Останній має бути оформлений згідно з новими вимогами ВАК України, затвердженими наказом № 63 від 26.01.2008 р.** Крім того, слід надсилати рецензію на статтю.

Редакція заохочує авторів чітко формулювати проблему, яку досліджує автор, подавати обґрунтування її актуальності, акцентувати увагу на науковій новизні і практичній цінності результатів досліджень автора. Редакція надає методичну допомогу молодим авторам щодо оформлення статей.

Дані про автора повинні містити: прізвище та ім'я автора, його науковий ступінь та звання, посаду та назву установи, де працює автор, а також основну галузь наукових інтересів автора.

Матеріал подається в електронному вигляді (дискета або *E-mail*), підготовленому у форматі текстового редактора *Word*, а також роздрукованому в форматі А4 з інтервалом 1,5. Формули подаються у *Microsoft Equation 3.0*, графіки та діаграми – в *Microsoft Office Excel*.

Редакція зберігає за собою право на редагування і скорочення матеріалів. Рукописи не повертаються.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів.

Пишіть і заходьте: 83086, Донецьк, вул. Артема, 45.

Телефонуйте і надсилайте: факс: (062)337-04-80,

e-mail: ukcdb@stels.net, svd@stels.net

№ 5 (112) липень-серпень 2011 р.